

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o **maloleté deti P. P., nar. X. a M., nar. X.**, obe zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom v Bratislave, Vazovova 7/A, deti otca P. P., bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. Marekom Valachovičom, advokátom so sídlom v Bratislave, Františkánske nám. 3, a matky I. P., bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. Zuzanou Magurovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Ivanská cesta 23, **o návrhu matky na zníženie výživného na maloleté deti a úpravu styku s maloletými deťmi**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp.zn. 13 P 180/2010, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 7. februára 2012, sp.zn. 11 CoP 257/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie matky **o d m i e t a**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava IV ako súd prvého stupňa rozsudkom z 5. mája 2011 č.k. 13P 180/2010-86 znížil od 5. mája 2011 vyživovaciu povinnosť matky voči maloletým deťom P., P. a M., u oboch zo sumy 100 € mesačne na sumu 60 € mesačne. Vo zvyšku návrh matky na zníženie výživného zamietol. Zároveň upravil styk matky s maloletými deťmi každú prvú sobotu v mesiaci od 11.00 hod. do 16.00 hod. tak, že v uvedený deň a hodinu si matka maloleté deti pred bytom otca prevezme a na tom istom mieste otcovi deti aj vráti. Obom rodičom uložil povinnosť s maloletými deťmi sa podrobiť odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb v Bratislave na Karloveskej 2, po dobu 6 mesiacov, počnúc 5. májom 2011, a tiež im nariadil podávať súdu výstupné správy o tom vždy ku

koncu kalendárneho mesiaca. Týmto rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava IV zo 14. septembra 2009, č.k. 7C 280/07-172 vo výroku o výživnom a úprave styku. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací na odvolanie otca (do výroku o výživnom, uložení výchovného opatrenia a náhrady trov konania) rozsudok súdu prvého stupňa o výživnom zmenil tak, že návrh matky na zníženie výživného zamietol a vo zvyšnej napadnutej časti prvostupňový rozsudok potvrdil. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania. Záver prvostupňového súdu, že matka vzhľadom na svoje zárobkové a majetkové pomery nie je schopná stanovené výživné 100 € mesačne na každé dieťa platiť, považoval za rozporný s § 78 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý na zmenu rozhodnutia o výživnom vyžaduje zmenu pomerov. Nepostačuje len úvaha súdu o tom, že doterajšie výživné je neprimerané. Keďže na strane matky v jej zárobkových a majetkových pomeroch od posledného rozhodnutia o výživnom nedošlo k takej zmene, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia o výživnom, naopak k zmene pomerov došlo na strane maloletých detí v zmysle zvýšenia ich odôvodnených potrieb, čo skonštatoval i súd prvého stupňa, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o výživnom podľa § 220 O.s.p. zmenil. V ostatnej napadnutej časti sa odvolací súd stotožnil s názorom prvostupňového súdu, že narušené vzťahy v rodine, najmä medzi deťmi a matkou, je potrebné reparaovať, čo však nie je reálne možné bez odbornej pomoci a intervencie zo strany nezávislého subjektu špecializujúceho sa na pomoc rodinám nachádzajúcim sa v krízových situáciách, preto výrok o uložení výchovného opatrenia prvostupňovým súdom potvrdil. Zároveň potvrdil ako vecne správny i výrok o trovách konania poukazujúc na § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. vzťahujúci sa na konanie vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti. Naň poukázal i pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie matka, ktorá ho žiadala zrušiť a ponechať v platnosti jemu predchádzajúce rozhodnutie prvostupňového súdu. V dovolaní namietala, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p., keď odvolací súd rozhodol v jej neprospech bez jej prítomnosti a bez nariadenia odvolacieho pojednávania. Ďalej poukázala na inú vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) tým, že sa odvolací súd zaoberal odvolaním otca, toto neodmietol, i napriek tomu, že sa podľa názoru dovolateľky vzdal práva

podat' odvolanie voči prvostupňovému rozsudku na pojednávaní pred prvostupňovým súdom do zápisnice dňa 5. mája 2011 po vyhlásení rozsudku.

Otec žiadal mimoriadny opravný prostriedok matky ako neopodstatnený a neprípustný zamietnuť. Poukázal na obsah zápisnice z pojednávania pred prvostupňovým súdom z 5. mája 2011, z ktorého je zrejmé, že žiaden z účastníkov sa práva na podanie odvolania nevzdal, keďže túto skutočnosť nepotvrdil svojim podpisom. Kolízny opatrovník maloletých detí sa taktiež stotožnil s napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), riadne zastúpená (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Tento mimoriadny opravný prostriedok je prípustný proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. a proti rozsudku odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. Podľa štvrtého odseku § 238 O.s.p. však dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených Zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení.

V danom prípade dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým sa rozhodlo vo veci upravenej Zákonom o rodine (výživné a úprava styku), pričom nejde o rozsudok o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. Napadnutý rozsudok teda nevykazuje znaky rozsudku, proti ktorému je dovolanie prípustné, ale znaky rozsudku, v prípade ktorého

je prípustnosť dovolania výslovne vylúčená (§ 238 ods. 4 O.s.p.).

Dovolací súd preskúmal z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1, druhá veta O.s.p.) prípustnosť dovolania aj z hľadísk uvedených pod písmenami a/ až g/ ustanovenia § 237 O.s.p., nezistil však existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení.

Matka v dovolaní tvrdila, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. tým, že odvolací súd prejednal vec v jej neprítomnosti, bez jej vedomia a bez nariadenia pojednávania.

V zmysle ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p. účinného do 31. decembra 2012 odvolací súd môže o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania, ak nejde o niektorý z prípadov uvedených v odseku 1 tohto ustanovenia, t.j. ak nejde o prípad, kedy je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (táto okolnosť, s výnimkou konaní podľa § 120 ods. 2 O.s.p., závisí od úvahy odvolacieho súdu a nie od návrhov účastníkov konania), alebo ak ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania alebo ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Pretože v predmetnej veci nešlo o žiaden z prípadov vyplývajúcich z § 214 ods. 1 O.s.p., odvolací súd bol oprávnený podľa odseku 2 tohto ustanovenia rozhodnúť o odvolaní otca bez nariadenia pojednávania. Rozhodnutie iba verejne vyhlásil v súlade s ustanovením § 156 ods. 3 O.s.p. Oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku bolo vyvesené na úradnej tabuli súdu v stanovenej lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením ako to vyplýva z č. 1. 110 spisu. Postupom odvolacieho súdu plne rešpektujúcim platnú úpravu Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom v čase rozhodnutia nemohlo preto dôjsť k odňatiu možnosti matke pred súdom konať (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 362/09).

Dovolateľka v dovolaní ďalej tvrdila, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia matky o existencii tohto dovolacieho dôvodu až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné; o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde.

Keďže dovolanie v predmetnej veci nie je prípustné v zmysle ustanovenia § 238 ods. 4 O.s.p. a dovolací súd nezistil žiadnu podmienku jeho prípustnosti ani podľa ustanovenia § 237 O.s.p., dovolanie matky v zmysle ustanovenia § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. Vecnú správnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia dovolací súd vzhľadom na jeho neprípustnosť neskúmal.

O trovách dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. februára 2013

JUDr. Ladislav Górász, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová